

Hauora

Tauira Tauaromahi Kaupae 1

Sunset over Waimārama after Gabrielle
Cris Moetu
Western Heights High School
Ringa Toi Student Exhibition 2023

Ka tautoko tēnei tauaromahi i te:

Paerewa Paetae 92056 (1.1)

Te tautohu i ngā āhuatanga matua o te tuakiri me te hononga ki te oranga

He tauira tauaromahi tēnei e whakamārama ana i te matū o te paerewa paetae. He mea āwhina i te kaiako ki te kōwhiri whakataunga aromatawai ki te taumata e tika ana.

	Taumata: Kairangi
1.	<p>Kia eke ki te Kairangi, me whakamārama i ngā āhuatanga matua o te tuakiri me te hononga ki te oranga mā te:</p> <ul style="list-style-type: none"> • whakatau i ngā āhuatanga matua o te tuakiri • whakamārama i te hononga o te tuakiri ki te oranga • āta taunaki i ngā whakaaro ki ngā kōrero tautoko huhua • āta kōrero i ngā taipitopito me ngā take i pērā ai te whakaaro. Arā, ka whakautu i te pātai 'He aha ai?', i te 'Ka pēhea?' rānei. <p>Mō te tuakiri ahurea, ā-hapori rānei, e tohu ana te poukai he hapori pūmau e taupua ana i Te Kīngitanga. Mārakerake ana te kite a te ākonga i ngā āhuatanga matua me te hononga o te tuakiri ki te oranga, hei tauira, ko te whai i ngā mātāpono pēnei i te tauwhirotanga e piki ai te korou o te hapori, e mārō ai te here tangata o te hapori ki Te Kīngitanga, ki a rātau anō hoki.</p> <p>Ka mutu, ka āhei te ākonga ki te matapaki i te poukai nei hei whakaputa whakaaro, hei whakaoti rapanga, hei whakatakoto mahere rānei. Hei tauira, ko te kohi kai me te kimi hunga kohi kai, arā, ko te ruku kaimoana, ko te hī-ika, ko te tiki wahie mō te hāngi, ko te whakangau poaka, waihoki ko te whakapai marae me te whakaharatau waiata mō te pōhiri. Mā te kōrerorero, mā te uiui, mā te rangahau rānei e taea ai te whakautu i te pātai 'He aha ai?', i te 'Ka pēhea?' rānei.</p>

	Taumata: Kaiaka
2.	<p>Kia eke ki te Kaiaka, me whakaahua te ākonga i ngā āhuatanga matua o te tuakiri me te hononga ki te oranga mā te:</p> <ul style="list-style-type: none"> • whakaputa whakaaro huritao ki ngā āhuatanga matua o te tuakiri • whakaahua i te hononga o te tuakiri ki te oranga • āta taunaki i ngā whakaaro • āta kōrero i ngā taipitopito. <p>Mō te tuakiri ā-haporī, mō te haporī hākina ā-kapa, ka huritao ki ngā āhuatanga matua, arā, te tae ki ngā whakaharatau, te tae ki ngā kēmu me ngā taputapu e tika ana, te whakaute me te taupua o tētahi i tētahi, te whai i ngā tohutohu a te kaiako me te kāpene, te whai i te taiora hākinakina me te whai i te whanonga tapatahi.</p> <p>Ka whakaahua i te hononga o te tuakiri nei ki te oranga, pēnei i te whakaute me te taupua o tētahi i tētahi, ka whakatangata whenua ēnei mātāpono i roto i a ia. Ko te whai i te taiora hākinakina tētahi anō tauira e piki ai tana korou, e piki ai tana mahi i āna mahi o ia rā.</p> <p>Ka whai taunakitanga te ākonga e hāpai ai i ūna whakaaro, pēnei i te rangahau, i ūna wheako whaiaro, i te kōrerorero, i tāna i rongo ai, i tāna i kite ai.</p>

	Taumata: Paetae
3.	<p>Kia eke ki te Paetae, me tautohu te ākonga i ngā āhuatanga matua o te tuakiri me te hononga ki te oranga mā te:</p> <ul style="list-style-type: none"> • whakaputa whakaaro ki ngā āhuatanga matua o te tuakiri • tautohu i te hononga o te tuakiri ki te oranga • taunaki i ngā whakaaro. <p>Hei tauira, mō te tuakiri ā-whānau, ko te mātāmua o te whānau, ko ngā āhuatanga matua me ngā kawatau o taua tuakiri.</p> <p>Ka tautohu i te pānga o taua tuakiri ki te hononga ā-whakapapa, ā-whānau, pēnei i te tuakana me te teina, ā, ka tautohu i te pānga o aua hononga i roto i te whānau.</p> <p>Ka whai taunakitanga te ākonga e hāpai ai i ūna whakaaro, pēnei i te rangahau, i ūna wheako whaiaro, i ūna whakapono me ūna uara.</p>

